

Звіт
про стратегічну екологічну
оцінку Програми економічного
і соціального розвитку
Покровської міської
територіальної громади
Донецької області на 2025 рік

м. Покровськ
2024 рік

ЗМІСТ

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування	3
2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	4
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	20
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризику впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	22
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування	23
6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50- 100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	24
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування	25
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)	26
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	26
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)	28
11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цього звіту, розраховане на широку аудиторію	28
Список використаних джерел	30
Перелік виконавців	31

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування.

Програма економічного і соціального розвитку Покровської міської територіальної громади на 2025 рік (далі - Програма) є документом державного планування місцевого рівня та відповідно до Закону України "Про стратегічну екологічну оцінку" підлягає проведенню стратегічної екологічної оцінки.

Проект Програми економічного та соціального розвитку Покровської міської територіальної громади Донецької області на 2025 рік (далі – Програма) розроблено Департаментом фінансово-економічної політики та управління активами Покровської міської ради Донецької області на виконання розпорядження голови облдержадміністрації, керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 20.08.2024 №544/5-24 «Про розробку проекту Програми економічного і соціального розвитку Донецької області на 2025 рік».

У період воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24.02.2022 №64 «Про введення воєнного стану в Україні», розроблення та затвердження програм економічного і соціального розвитку областей, районів, міст на наступний рік здійснюється відповідно до положень чинного законодавства, зокрема законів України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про засади державної регіональної політики», «Про правовий режим воєнного стану», «Про внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України та інших законодавчих актів України», відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2022 №252 «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану» (щодо особливостей формування та виконання місцевих бюджетів, затвердження/внесення змін до місцевих (цільових) програм).

Головною метою Програми є реалізація заходів, спрямованих на забезпечення відбудови та розвитку економіки громади, сталого функціонування всіх галузей та сфер життєдіяльності громади в умовах воєнного стану, сприяння забезпеченню оборони та безпеки, стабілізації економічної ситуації, відновлення об'єктів критичної та соціальної інфраструктури, підтримка ветеранів війни, сімей загиблих Захисників (Захисниць), внутрішньо переміщених осіб.

Запропоновані заходи до Програми передбачають реалізацію заходів та проєктів, спрямованих на усунення та пом'якшення дії чинників, шкідливих для навколишнього природного середовища та здоров'я населення, забезпечення екологічної безпеки, відтворення та підтримання у належному стані природних ресурсів області.

Законодавчою та нормативно-правовою основою розроблення Програми є: Закони України від 5 лютого 2015 року №156-VIII «Про засади державної регіональної політики»; від 23 березня 2000 року №1602-III «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» (зі змінами); від 21 травня 1997 року №280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні» (зі змінами); від 12 травня 2015 року №389-VIII «Про правовий режим воєнного стану» (із змінами); Постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 року № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проєктів Бюджетної декларації та державного бюджету» (із змінами); від 11 березня 2022 року № 252 «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану».

З метою забезпечення цілісності системи планування регіонального розвитку проєкт Програми враховує положення програмних документів, які діють на державному та регіональному рівнях, екосистемний підхід та удосконалення системи інтегрованого екологічного управління та врахування екологічної складової під час розроблення та затвердження документа державного планування, які визначені, зокрема:

Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»;

Державна Стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695;

План заходів на 2021-2023 роки з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 травня 2021 року № 497-р;

Стратегія розвитку Донецької області на період до 2027 року, затверджена розпорядженням голови облдержадміністрації, керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 17 лютого 2020 року № 147/5-20 (із змінами);

Стратегією розвитку міста Покровська Донецької області на період до 2030 року, затвердженою рішенням Покровської міської ради від 17 березня 2021 року № 8/7-1;

регіональними цільовими природоохоронними програмами, серед яких:

Міжвідомча регіональна програма «Екологічна просвіта та інформування для сталого розвитку Донеччини на 2020-2025 роки», затверджена розпорядженням голови обласної державної адміністрації, керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 13 січня 2019 року № 21/5-20.

Інформаційною базою Програми виступатимуть прогнознi показники економічного і соціального розвитку Покровської міської територіальної громади на 2025 рік, пропозиції, які надійшли від секторів, відділів, управлінь, установ, організацій та підприємств громади.

Аналіз ситуації на території громади ускладнено через обмежений набір джерел інформації. Відповідно до положень Закону України від 03 березня 2022 року № 2115-XI «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період воєнного стану або стану війни» у період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення, органи державної статистики призупиняють оприлюднення статистичної інформації, за деяким винятком.

Відсутність статистичних даних у 2022-2024 роках та високий рівень невизначеності і непередбачуваності у сфері національної безпеки ускладнює проведення об'єктивного аналізу та оцінки поточної екологічної ситуації в Покровській міській територіальній громаді та повноцінний прогноз ймовірного стану навколишнього природного середовища громади.

З огляду на зазначене, аналіз поточного стану та прогнозування подальшого стану навколишнього природного середовища громади доцільно здійснювати з наявних даних.

Забезпечення доступу та врахування думки громадськості та органів виконавчої влади під час розроблення проєкту Програми.

В рамках проведення процедури стратегічної екологічної оцінки проєкту Програми економічного і соціального розвитку Покровської міської територіальної громади Донецької області на 2025 рік була розроблена Заява про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки. З метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки документу державного планування було опубліковано на офіційних веб-ресурсах Покровської міської військової адміністрації 21 жовтня 2024 року та внесено до Єдиного реєстру екологічної стратегічної оцінки 21 жовтня 2024 року за реєстраційним номером № 21-10-10557-24.

Протягом встановленого періоду громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки звернень, зауважень та пропозицій від громадськості не надходило.

Зауваження та пропозиції від Департаменту охорони здоров'я Донецької обласної державної адміністрації та від Департаменту екології та природних ресурсів Донецької обласної державної адміністрації враховано у даному Звіті.

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).

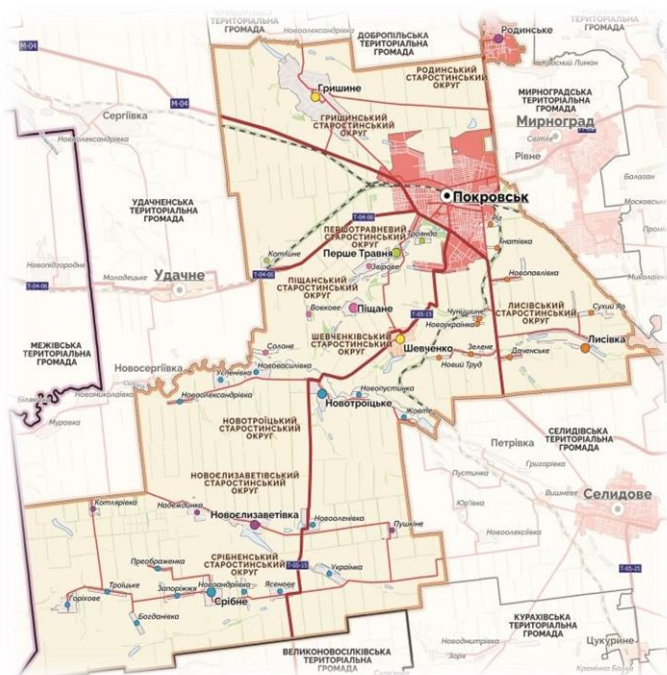
Покровська міська територіальна громада утворена згідно з Перспективним планом формування територій громад Донецької області, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 р. №710-р.

Загальна характеристика громади

Територія Покровської міської територіальної громади згідно з адміністративно-територіальним устроєм України входить до складу Покровського району Донецької області. Загальна площа територіальної громади складає 513,6 км², що займає 2% території Донецької області.

До її складу увійшли 41 населений пункт, а саме: міста Покровськ та Родинське,

сmt. Шевченко, села Гришине, Лисівка, Гнатівка, Даченське, Зелене, новий Труд, Новопавлівка, Новоукраїнка, Ріг, Сухий Яр, Чунишене, Новоєлизаветівка, Котлярівка, Надеждинка, Пушкіне, Новотроїцьке, Жовте, Нововасилівка, Новоолександрівка, Новооленівка, Новопустинка, Успенівка, Перше Травня, Котлине, Троянда, Піщане, Вовкове, Звірове, Солоне, Срібне, Богданівка, Запоріжжя, Новоандріївка, Горіхове, Преображенка, Троїцьке, Українка, Ясенове.

Громада розташована в центральній частині Красноармійського вугленосного району, в степовій зоні південно-східної частини України на південно-західному крилі Донецького кряжу.

Адміністративним центром територіальної громади є місто Покровськ. Територією міста проходить автошлях E50, M04. Відстані від міста автомобільними дорогами: Київ – 643 км, Краматорськ – 81 км, Дніпро – 183 км, Харків – 261 км, Запоріжжя – 201 км. У місті розташована однойменна вузлова залізнична станція на перетині ліній Дніпро — Ясинувата та Лозова — Рутченкове.

Джерелом забезпечення життєдіяльності громади, включаючи зайнятість і рівень добробуту населення, навіть в умовах наближення до територій, на яких ведуться бойові дії, є підприємства вугільної галузі та низка підприємств інших видів економічної діяльності.

Основними бюджетоутворюючими підприємствами громади є підприємства вугільної галузі, насамперед ПАТ ШУ Покровське. Обсяг виробництва промислової продукції (кам'яне вугілля) підприємством у I кварталі 2024 року склав 1 238,6 тис. тонн або 101,2% до планового показника. Станом на 01.04.2024 на підприємстві налічувалось 5 925 працівників, що складало більше 30 відсотків загальної кількості працівників громади.

У зв'язку з наближенням лінії бойового зіткнення, основними проблемними питаннями промисловості є забезпечення підприємств трудовими та фінансовими ресурсами, мінімізація ризиків, спричинених бойовими діями в регіоні та країні.

На час формування проекту Програми переважна кількість підприємств громади не мають можливості здійснювати господарську діяльність на належному рівні. На деяких підприємствах пошкоджене виробниче обладнання, більша частина виробничих потужностей вивезена з території громади на більш безпечні території.

Фізико-географічна характеристика

Покровська міська територіальна громада лежить у помірних широтах на відстані 180 км від моря, тому клімат тут помірно континентальний з недостатньою вологістю та посушливо - сухувійними явищами.

Клімат Покровської міської територіальної громади належить до степової атлантико-континентальної області помірного поясу. Основними рисами клімату в регіоні є: континентальність, значні добові і річні амплітуди температури повітря, мала кількість опадів,

відлиги, часті тумани, посушливо-суховійні явища. Усе це обумовлено віддаленістю від Атлантичного океану, близькістю Азіатського материка, рельєфом, незначним впливом Чорного й Азовського морів. Спостерігається порівняно однорідність території у кліматичному режимі. Виділяється лише центральна частина Донецького кряжа (Дебальцеве), де прохолодніше (вплив рельєфу), і Маріуполь, де температура вища (вплив Азовського моря). Відзначається деяке посилення континентальності у східному напрямку.

В зимовий період переважають північно-східні та східні вітри, в літній період – південні-західні та південні, на узбережжі Азовського моря – бризи. Середня швидкість вітру 5-10 м/с. Максимальні швидкості вітру досягають 25-30 м/с. Середня температура у січні становить мінус 4-6°C. Клімат нестійкий. У зв'язку з вторгненням теплих повітряних мас із заходу, морози часто змінюються відлигами.

Починаючи з третьої декади березня температура повітря швидко підвищується. На початку квітня на всій території області вона сягає 5°C вище нуля. Найтепліший місяць – липень, середня температура якого становить 23,4°C. Максимальна температура повітря в літній період підвищується до 35°C. Загальна тривалість без морозного періоду в північній частині області – до 172 днів, а у південній – до 198 днів.

Середня кількість атмосферних опадів у Донецькій області коливається від 350 мм (Приазов'є) до 550 мм (на Донецькому кряжі). Основна кількість опадів (76-82%) на території Донецької області випадає у вигляді дощу і тільки 18-24% – у вигляді снігу.

Територія області відноситься до зони з недостатнім зволоженням. Максимальна кількість опадів випадає в травні - липні та вересні-жовтні, мінімальне взимку – січень-лютий. В літній період дощі мають зливний характер, а в зимовий – переважно обложний характер. Сніговий покрив досягає 10-30 см.

Серед несприятливих кліматичних явищ слід виділити зимову відлигу, ожеледицю, промерзання ґрунту, весняні заморожування, сухі східні вітри, пилові бурі, град і часті тумани. Спека та дефіцит опадів у літній період обумовлюють надзвичайно високу пожежну небезпеку.

З кожним роком на території громади відмічається перевищення інтенсивності температурного росту, а 2020 рік виявився найтеплішим за всю історію спостережень. Температура порівняно з багаторічними нормами зросла на +2,5...+3,0°C. Стійке підвищення температури повітря спостерігалось у всі сезони 2020 року. Зимовий період виявився аномально теплим, адже метеорологічна зима не розпочалась, а сніговий покрив був майже відсутній. Значення середньомісячних температур в січні, березні та жовтні перевищували норму на 4-7°C. Лише в квітні та травні панувала прохолодна погода, температура була нижчою за норму.

Найвища температура в Донецькій області підіймалася у липні 2020 року (до +39°C), мінімальні температури повітря припали на грудень та лютий 2020 року (-17...-11°C). У 2020 році в Донецькій області випала найменша кількість опадів за одинадцятирічний період спостережень (350,5 мм на рік – 70% від норми). Отже, 2020 рік виявився аномально посушливим, спостерігалися дефіцит опадів та найнижчі показники вологості ґрунту, а тривалість періодів посухи зросла. У вересні 2020 року було досягнуто критично низьких показників ґрунтової вологи, кількість опадів склала 2,8 мм.

Ймовірний стан клімату, якщо документ державного планування не буде затверджено.

Проектом документу державного планування передбачені заходи, які можуть вплинути на стан якості повітря в межах громади. Проте масштаби заходів Програми не дають можливості говорити про зміну клімату в межах громади. У випадку, якщо проєкт Програми не буде затверджений, характеристики клімату, ймовірно, залишатимуться на рівні теперішніх показників.

2.1 - Аналіз впливу проєкту ДДП на клімат

Боротьба зі зміною клімату і запобігання зміні клімату – це система заходів, спрямована на скорочення викидів парникових газів і стримування процесу зростання середньої глобальної температури атмосфери Землі. Перелік таких заходів визначено міжнародними угодами – Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату, Кіотським протоколом до неї, Паризькою кліматичною угодою, а на національному рівні - Концепцією реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету

Таблиця 2.1. - Аналіз впливу проєкту ДДП на клімат

Елемент	Напрямок	Варіант	Ознаки
М-	Пом'якшення	зменшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП	зменшення енерго-, ресурсо- та водокористування;
М+		збільшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП	проєкт ДДП не містить заходів з такими ознаками;
А-	Адаптація	сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП	водозбереження, матеріалозбереження, зменшення витрат, перехід на ефективні в умовах зміни клімату технології;
А+		зменшення сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП	проєкт ДДП не містить заходів з такими ознаками;

Крім того, наразі, аналіз ситуації в зоні конфлікту на території громади та області ускладнено через обмежений набір джерел інформації. Сьогодні на території громади не проводиться екологічний моніторинг, відсутня достовірна інформація про характер пошкоджень підприємств, ускладнена робота Державної екологічної інспекції в Донецькій області через відсутність доступу для проведення повноцінного обстеження. Але слід зазначити, що активна фаза бойових дій в регіоні може стати однією з найважливіших причин зміни клімату.

В результаті військових дій в атмосферне повітря викидаються продукти детонації ракет і артилерійських снарядів. Причому в Донецькій області, це має постійний та багаторазовий характер. Далі ці снаряди влучають у будівлі, виникають пожежі, і в залежності від того, що палає, в атмосферне повітря потрапляють продукти горіння, які також впливають на клімат.

Потрібно сказати і про пожежі, такі, як спалення посівних, лісів та зелених лісосмуг, що відбуваються в природних екосистемах і провокують викиди сажі та газово-аерозольних домішок.

Варто згадати і викиди парникових газів, які спричиняють літаки, ракети і важка техніка, що працює на дизелі. Все це призводить до того, що в атмосфері утворюються сполуки шкідливої дії для клімату регіону.

Атмосферне повітря

Статистична інформація за 2022 - 2023 роки відсутня, згідно з підпунктом 1 пункту 1 Закону України від 03 березня 2022 № 2115-ІХ «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» (зі змінами).

Викиди забруднюючих речовин та парникових газів в атмосферу від стаціонарних джерел забруднення по Донецькій області за 2021 рік становили 744,1 тис. т, що на 0,9% менше ніж у 2020 році. Обсяги викидів діоксиду вуглецю склали 22699,5 тис. т.

Основними забруднюючими підприємствами атмосферного повітря Покровської МТГ є видобувні підприємства, металургійне виробництво, підприємства машинобудування, сільгоспвиробники.

Навесні 2022 року підприємства Покровської міської територіальної громади опинилися в районі активних бойових дій і були змушені евакуюватися у більш безпечні регіони України – тилові області, або тимчасово призупинити роботу та дію трудових договорів.

В таблиці 1 наведена інформація щодо динаміки викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення Покровської міської територіальної громади.

Таблиця 1 - Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення по Покровській МТГ, тис.т.

Назва	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
м. Покровськ	90,84	66,83	53,76	75,47	97,20	-	-
Донецька область	784,85	790,2	773,5	751,0	744,1	-**	-**

** - Інформація про загальні обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами Донецької області за 2022 рік відсутня. У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України та дією положень Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» статистична інформація щодо стану атмосферного повітря в Україні у 2022 році не була сформована органами державної статистики. Відповідна інформація, починаючи з даних за лютий 2022 року, у повному обсязі буде сформована та оприлюднена після завершення терміну для подання статистичної звітності, встановленого законодавством.

Зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря в 2018-2019 роках у порівнянні з 2017 роком пов'язано з проведенням антитерористичної операції в регіоні, внаслідок чого багато промислових підприємств зазнали руйнувань, деякі промислові підприємства знизили свою потужність, а деякі взагалі зупинили роботу.

Крім того, зменшення викидів забруднюючих речовин пов'язане з виконанням підприємствами природоохоронних заходів, спрямованих на зниження обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами.

У 2020 - 2022 роках спостерігається збільшення викидів по відношенню до 2019 року, що пов'язане з нарощуванням потужності промислових підприємств і переходом з газу на альтернативні види палива (зокрема, на вугілля різних марок).

Щільність викидів шкідливих речовин від стаціонарних джерел у розрахунку на квадратний кілометр області у 2021 році склала 28,1т проти 28,3т за 2020 рік, а значення обсягу викидів на одну особу – 182,4кг, що відповідає минулорічному значенню.

В таблиці 2 наведені обсяги викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами в атмосферне повітря по території Покровської міської громади у 2020 році (тонн).

Таблиця 2 - Обсяги викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами в атмосферне повітря на території Покровської МТГ у 2020р.

Найменування	Обсяги викидів, т		Збільшення/зменшення викидів у 2020р. проти 2019р.	Обсяг викидів у 2020р. до 2019р., %
	2019	2020		
Донецька область	773517,2	750959,4	-22557,8	97,1
м.Покровськ	53764,8	75477,6	21712,8	140,4

Однією з основних причин надмірних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря громади є моральне старіння, фізичне зношення технологічного та пилогазоочисного устаткування, що не відповідає сучасним вимогам щодо забезпечення встановлених законодавством нормативів гранично-допустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Через це підприємствами, основними забруднювачами атмосферного повітря, щорічно

викидаються значні обсяги забруднюючих речовин, а саме за 2022 рік:

ПРАТ «ШУ «ПОКРОВСЬКЕ» – 100, 4 тис.т;

КП «Покровськтепломережа» - 0,261 тис.т;

ТОВ «АГРОЛЕНД С» - 0,062 тис.т;

ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська» - 0,002 тис.т.

У зв'язку з бойовими діями на території громади відсутні стаціонарні пости автоматичного спостереження за станом атмосферного повітря, що не дає можливості точно дослідити його актуальний стан.

Наразі системний нагляд за рівнем забруднення атмосферного повітря проводиться ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР КОНТРОЛЮ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ» Покровською районною філією.

У 2024 році екстремально високого та дуже високого забруднення атмосферного повітря у м. Покровську не спостерігалось

Інформація про зафіксовані рівні забруднюючих речовин за результатами лабораторних досліджень філією ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ» на пересувних або підфакельних постах в м. Покровськ в 2023 році наведена в таблиці 3.

Таблиця 3

Філія ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ»	Населений пункт	Назва забруднюючої речовини	Максимально разове значення забруднюючої речовини	
			мг/м ³	частка ГДК
Покровська районна	м.Покровськ	Пил (завислі речовини)	0,2	1,33
		Сажа	0,14	1,43
		Діоксид азоту	0,07	5,71
		Азоту оксид	0,54	1,08
		Діоксид сірки	0,044	6,8
		Кислота сірчана	0,009	1,12
		Сірководень	2,7	1,85
		Оксид вуглецю	0,011	1,1
		Фенол	0,026	1,35
		Формальдегід	0,3	1,5
		Аміак	0,001	1,0

Результати спостережень стану атмосферного повітря Покровської міської територіальної громади вказують, що незважаючи на обмеження, пов'язані з дією військового стану, зберігається підвищений рівень забруднення, який обумовлений, в тому числі, потраплянням до атмосферного повітря значної кількості продуктів згорання боєприпасів, результатів руйнування цивільної та військової техніки, об'єктів інфраструктури, а також наслідками інших видів впливу (наприклад, забруднення паливно-мастильними матеріалами). Зі стабільною тенденцією фіксується перевищення гранично допустимої концентрації шкідливих речовин за показниками досліджень, проведених на автомагістралях міста.

Радіаційне забруднення атмосферного повітря

Згідно переліку підприємств, установ та організацій Донецької області, які здійснюють діяльність з використанням джерел іонізуючого випромінювання (далі –ДІВ) на території, підконтрольній українській владі, зазначені підприємства на території Покровської міської територіальної громади відсутні (згідно даних «Екологічного паспорту Донецької області за 2023 рік»).

За інформацією Покровської районної філії ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР КОНТРОЛЮ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ» щодо радіоактивного забруднення атмосферного повітря, радіаційна обстановка на території Покровської міської територіальної громади у 2023 році була стабільною і знаходилася у межах природного радіаційного фону. Екстремально-високі рівні радіоактивного забруднення не спостерігалися.

Рівень експозиційної дози гамма-випромінювання у 2023 році становив в середньому 13 мікрорентгенів на годину.

У таблиці 4 наведено дані щодо радіаційного фону на території Покровської міської територіальної громади за інформацією ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР КОНТРОЛЮ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ» Покровської районної філії.

Таблиця 4 - Радіаційний фон Покровської МТГ за 2023 рік.

Дата вимірювання 2022 рік	Місце вимірювання	Середній фактичний показник мкР/год	Нормативний показник мкР/год
лютий	м.Покровськ	13	Не більше 30
березень	м.Покровськ	13	Не більше 30
квітень	м.Покровськ	13	Не більше 30
травень	м.Покровськ	13	Не більше 30
червень	м.Покровськ	13	Не більше 30
липень	м.Покровськ	14	Не більше 30
серпень	м.Покровськ	14	Не більше 30
вересень	м.Покровськ	14	Не більше 30
жовтень	м.Покровськ	13	Не більше 30
листопад	м.Покровськ	13	Не більше 30
грудень	м.Покровськ	14	Не більше 30

Ймовірний стан атмосферного повітря, якщо проєкт ДДП не буде затверджено.

У випадку, якщо проєкт Програми не буде затверджений, а заходи відновлення та створення постів державної системи моніторингу атмосферного повітря, не будуть реалізовані, то стан атмосферного повітря на території громади, ймовірно залишатиметься на рівні сучасних показників.

Але бойові дії значно збільшують ризики виникнення аварійних ситуацій на промислових підприємствах та інфраструктурних об'єктах. Негативний вплив може бути пов'язаний із потраплянням до атмосферного повітря значної кількості продуктів згорання боєприпасів, результатів руйнування цивільної та військової техніки, об'єктів інфраструктури, а також наслідків інших видів впливу (наприклад, забруднення паливно-мастильними матеріалами), внаслідок чого може спостерігатися значне збільшення концентрацій забруднюючих речовин в атмосферному повітрі в період ведення активних бойових дій, як громади, так всієї Донецької області.

Водні ресурси

В межах Покровської міської територіальної громади Донецької області розташовані поверхневі водні об'єкти суббасейну р. Самара, басейн р. Дніпро.

Через нестачу атмосферних і ґрунтових вод в громаді мало річок, хоча певну роль в цьому також зіграли геологічні умови та будова поверхні.

На території громади протікають річки (басейн Дніпра): Солона, Солоненька, Гришинка, а також є 63 площинних водних об'єктів, з них 1 водосховище, розташоване за межами с.Новоєлизаветівка.

Річки громади належать до розряду дрібних. Вони мають широкі долини з пологими схилами, невеликий кут падіння, звивисті річища. Живляться річки головним чином сніговими водами, влітку місцями пересихають. Для них характерні весняні повені. Найбільша товщина льоду на річках — в середньому 20-40 см, а в дуже суворі зими — 50-60 см.

Водопостачання Покровської МТГ здійснюється із системи «Вода Донбасу» КП «Компанія «Вода Донбасу».

Покупна вода використовується для потреб питного, промислового і комунально-побутового призначення.

Із розподільчої мережі 17 підвищувальних насосних станції (далі – ПНС) подають воду безпосередньо споживачам. Обсяг подачі води 11,65 тис.м³/добу.

Контроль за якістю води здійснює акредитована лабораторія ДУ «ДОНЕЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР КОНТРОЛЮ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ» Покровської районної філії на підставі договору з КП «Покровськводоканал».

На балансі КП «Покровськводоканал» знаходяться:

- 374,16 км водопровідних мереж, з них мережі старостинських округів – 57,56 км, знос мереж складає 42%;
- водопровідні насосні станції – 17 од.;
- 142,7 км каналізаційних мереж, знос мереж – 57,6%;
- каналізаційні насосні станції – 7 од.

Очисні споруди в громаді відсутні. Схема каналізації м. Покровськ та м. Родинське являє собою перекачування стічних вод по напірним колекторам за допомогою каналізаційних насосних станцій на очисні споруди м. Мирноград.

Через бойові дії частина населених пунктів громади залишається без централізованого водопостачання або ж воду населення отримує із перебоями. Для забезпечення водою мешканців громади здійснюються роботи з переводу системи подачі води на альтернативні джерела водопостачання.

Мешканцями населених пунктів при відсутності централізованої подачі води або у разі перебоїв її подачі, або надання централізованої води технічної якості, для питних цілей використовуються громадські, власні колодязі та свердловини, вода доставляється комунальними службами, ДСНС, волонтерами, гуманітарними місіями тощо, працюють пункти розливу води.

Донецькою обласною та місцевими військовими адміністраціями приймаються всі можливі заходи для покращення умов життєдіяльності населення, для чого постійно здійснюється облаштування альтернативних джерел водопостачання, забезпечення підприємств водопостачання новим обладнанням, облаштування гідролізних установок для дезінфекції води, ремонтні роботи, встановлення очисних установок, розвози питної води тощо.

Ймовірний стан водних ресурсів, якщо проєкт ДДП не буде затверджено.

Програма не передбачає створення нових підприємств із значними обсягами скидів у поверхневі води.

У випадку, якщо проєкт Програми не буде затверджений, а заходи не будуть здійснені, то стан водних ресурсів на території громади залишиться без змін.

Поводження з відходами

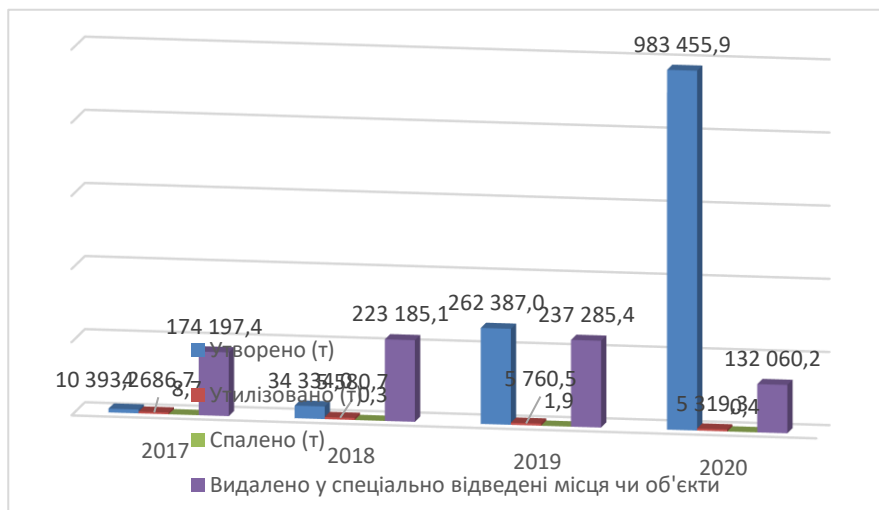
Однією з найгостріших екологічних проблем в Донецькій області є проблема управління з відходами. Накопичені в області у великих обсягах промислові відходи (близько 800,2 млн.т) чинять на навколишнє природне середовище техногенний вплив.

Масштабність ресурсовикористання і гірничодобувної спеціалізації економіки громади сприяють значному утворенню і накопиченню відходів виробництва. Хоча певна частина відходів у процесі виробництва переробляється і використовується в якості вторинних ресурсів, переважна їх кількість накопичується у відвалах. Утворення відходів по Покровській МТГ за роками наведено в таблиці 5.

Таблиця 5 – Утворення відходів, т

Показник	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік
Відходи I-IV класів небезпеки	10 393,2	34 334,0	262 387,0	983455,9
Відходи I-III класів небезпеки	396,5	841,4	758,0	568,8

Таблиця 6 - Динаміка утворення та утилізації відходів I-IV класів небезпеки в м. Покровськ за 2017-2020 р.р.

У 2020 році спостерігається збільшення утворення відходів по відношенню до 2019 року, що пов'язане зі створенням Покровської міської територіальної громади (проведено обстеження та виявлення безхазяйних відходів на території громади).

Санітарна очистка в громаді здійснюється за двома схемами: контейнерним та безконтейнерним методами. За контейнерним методом у багатоквартирних будинках, установах та організаціях ТПВ збираються у контейнери розташованих на майданчиках. Вивезення сміття здійснюється згідно встановленого графіку комунальним підприємством у сфері поводження з відходами. Виконавцем збору, перевезення та вивозу ТБО є КП «Багатогазузеве комунальне підприємство» Покровської міської ради Донецької області.

Основним способом поводження з побутовими відходами залишається їх захоронення на полігонах/звалищах.

Станом на 01.10.2024 на території Покровської міської територіальної громади обліковується 39 несанкціонованих звалищ орієнтовним обсягом 18460 м³ побутових відходів та загальною площею 72150 м².

Об'єктом для захоронення твердих побутових відходів є діючий полігон твердих побутових відходів фізичної-особи підприємця Лейко Л.Л. Полігон твердих побутових відходів експлуатується з 1974 року. Площа полігону 12,7 га. Паспортизація полігону ТПВ проведена у 2005 році (паспорт №120 від 10.08.2005).

Розміщення твердих побутових відходів проводиться за технологією складування. Розрахунковий обсяг видалення відходів 1 374 860 т., загальний об'єм накопичених відходів – 1 225 033 т.. Щорічний обсяг надходження відходів на полігон складає близько 45 294 т. ТПВ.

В 2024 році для потреб Покровської міської територіальної громади придбано 14 од. контейнерів ТПВ - об'ємом 0,75 м³, а за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища, громада отримала спеціалізовану техніку: самоскид та екскаватор-навантажувач для збору та транспортування відходів від руйнувань, що дозволить знизити рівень забруднення навколишнього середовища відходами та його вплив на здоров'я населення.

Покровською міською військовою адміністрацією організовувано облік відходів від руйнувань відповідно до вимог Порядку поводження з відходами, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2022 р. № 1073.

Наразі ведеться робота з розбирання завалів, що утворилися внаслідок бойових дій та очищення населених пунктів від уламків зруйнованих об'єктів. Такі будівельні відходи можуть мати повторне використання не тільки під час відновлення пошкоджених об'єктів, а й під час виробництва будівельних матеріалів.

Говорячи про проблему утилізації відходів від руйнувань, то слід зазначити, що у першу чергу вони потребують сортування. За своїм складом ці відходи відрізняються від

будівельних відходів, адже містять металопластик і скло, матеріали оздоблення фасаду, армувальну сітку, мінеральну вату, матеріали внутрішнього оздоблення, стінові матеріали, покрівлю, побутові речі й уламки деревини — окремо всі ці залишки могли б бути використані, але в наявному стані, коли всі вони перемішані в завалах, потребують дуже ретельного сортування. Після сортування необхідно буде визначити групи матеріалів, які можуть бути використані повторно (наприклад, скло, метал, пластик, бетон), а які не підлягають переробці й потребують утилізації (наприклад, елементи теплоізоляції фасаду).

Ймовірний стан поводження з відходами, якщо проєкт ДДП не буде затверджено.

В разі невиконання заходів, передбачених Програмою, фактор поводження з відходами матиме найбільше значення серед ризиків шкідливого впливу на навколишнє середовище на території громади, враховуючи значну кількість відходів, що утворюється внаслідок бойових дій.

Залишатиметься на недостатньому рівні розвиток відповідної інфраструктури в громаді, збільшуватиметься кількість стихійних сміттєзвалищ, погіршуватиметься санітарний стан громади.

Земельні ресурси та ґрунти

Територія Покровської міської територіальної громади характеризується високою концентрацією промислового та сільськогосподарського виробництва. Корисні копалини громади — вугілля, глина, пісок, крейда та інші.

Земельний фонд Покровської міської територіальної громади складає 51,37 тис. га, в тому числі: 45,2 тис. га сільськогосподарських угідь, з них ріллі — 38,56 тис. га.

Згідно ґрунтово-географічного районування, територія Покровської міської територіальної громади відноситься до степової зони.

Серйозною проблемою в області є деградація земель та опустелювання, які спричиняють істотні проблеми екологічного і соціально-економічного характеру.

За результатами досліджень стану ґрунтів найбільша деградація властива слаборозвиненим ґрунтам, які сформувались на щільних породах, на елювії щільних порід, крутих схилах, де є умови розвитку ерозійних процесів. Вміст гумусу, елементів живлення рослин таких видів ґрунтів низький та дуже низький, водний режим недостатній для нормального розвитку рослин. Загальна площа таких ґрунтів в Донецькій області, які можуть належати до 89 деградованих та малопродуктивних на території, яка підконтрольна українській владі, понад 12,3000 тис. га.

Найбільш масштабними деградаційними процесами є водна та вітрова (дефляція) ерозія ґрунтів, підтоплення земель, підкислення, засолення та осолонцювання ґрунтів. Структура використання земель сільськогосподарського призначення за останні роки значно змінилась: в польових сівозмінах пріоритетними стали озима пшениця, соняшник, ярові зернові (ячмінь), рапс та інколи кукурудза, бобові (горох). Практично відсутні овочеві, кормові сівозміни. Повністю відсутні ґрунтозахисні сівозміни. Деградація земель та опустелювання також призводять до втрат біорізноманіття, погіршення стану або зникнення водних об'єктів, загострення проблем водозабезпечення населення і галузей економіки та, як наслідок, погіршення умов життя людей.

Одним з головних факторів ґрунтоутворення є рослинництво.

Заходи, які сприяють вирішенню проблеми деградації земель та опустелювання:

- створення захисних лісових смуг по межах полів;
- відновлення рослинного покриву на територіях відкритих гірничих розробок, уздовж доріг, трубопроводів і всіх місць, де він знищений;
- впровадження науково обґрунтованих сівозмін, прогресивних технологій збереження та відтворення родючості ґрунтів та ведення землеробства;
- запобігання деградаційним процесам ґрунтового покриву на найбільш ерозійно-небезпечних територіях, консервація деградованих та малопродуктивних земель; закріплення і заліснення рухливих пісків.

На території Донецької області у ґрунтах сільськогосподарського призначення наявність важких металів, залишків пестицидів та радіонуклідів знаходиться на природному рівні та не перевищує гранично допустимі концентрації. Рівень радіоактивного забруднення ґрунтів цезієм—137 знаходиться на природному рівні.

В рамках виконання у 2021 році Національного плану дій щодо боротьби з деградацією та опустелюванням, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 березня 2016 року № 271-р, у 2021 році на території Донецької області було проведено ґрунтово-агрохімічне обстеження та агрохімічна паспортизація земель сільськогосподарського призначення на площі 3,128 тис.га у Покровському районі.

Ймовірний стан земельних ресурсів та ґрунту, якщо проєкт ДДП не буде затверджено.

Виконання заходів Програми не спричинятиме додаткове техногенне навантаження на земельні ресурси, що розташовані на території громади.

Можна зробити висновок, що у разі незатвердження Програми, стан земельних ресурсів залишиться незмінним.

Але враховуючи тривалі активні бойові дії на території громади стан земельних ресурсів може зазнати змін у бік погіршення. Тому, що величезні воронки, риття траншей, будівництво фортифікаційних споруд, рух важкої техніки — все це призводить до значних змін ландшафту. Внаслідок цього відбувається деградація рослинного покриву, посилення вітрової та водної ерозії. Забруднення ґрунтів паливно-мастильними матеріалами та іншими нафтопродуктами, яке відбувається внаслідок руху та пошкоджень сухопутної військової техніки. Також, в ґрунтах, забруднених паливно-мастильними матеріалами, знижується водопроникність, витісняється кисень, порушуються біохімічні та мікробіологічні процеси. Внаслідок цього погіршується водний, повітряний режими та обіг поживних речовин, порушуються кореневе живлення рослин, гальмується їх ріст і розвиток, що спричиняє їх загибель

Рослинний і тваринний світ

Рослинний світ території Покровської МТГ представлений степовими, лісостеповими формаціями флори.

Сучасне біологічне різноманіття Донецької області нараховує понад 27 тисяч видів рослин та тварин різноманітних систематичних груп, з яких більше 24 тисяч видів представлені безхребетними тваринами (молюсками, комахами, багатоніжками, павукоподібними, ракоподібними, кільчастими червами та іншими). Хребетні тварини представлені рибами, круглоротими, амфібіями – 9 видів, рептиліями – 12 видів. На території області зустрічаються понад 300 видів птахів, близько 100 видів ссавців.

Станом на 2021 рік на території Донецької області налічується 332 види рослин та тварин, занесених до Червоної книги України. 7 видів флори Донецької області знаходяться у Червоному списку МСОП, 41 вид – у Європейському червоному списку, 12 видів охороняються Бернською конвенцією, а 282 – охороняються на регіональному рівні. У фауністичному світі 189 видів охороняються на регіональному рівні, 183 види фауни занесені до додатків Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES), 846 видів охороняються Бернською конвенцією, 157 видів занесені до додатків Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин (Боннської конвенції, CMS), 97 видів охороняються відповідно до Угоди про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (AEWA), 14 видів охороняються відповідно до Угоди про збереження кажанів в Європі (EUROBATS).

Зелена зона громади представлена об'єктами загального користування (парки, сквери, лісопарки), обмеженого користування (насадження на територіях об'єктів громадського та іншого призначення), спеціального призначення (насадження вздовж вулиць та санітарно-захисні насадження). Рослинність Покровської МТГ представлена зеленими насадженнями загального користування загальною площею 72 га, що складає 10,0 м² на 1 людину.

Видовий склад фауни Донецької області нараховує понад 25 тисяч видів тварин різноманітних систематичних груп, з яких більше 24 тисяч видів представлені безхребетними тваринами (молюсками, комахами, багатоніжками, павукоподібними, ракоподібними, черв'яками та іншими). Хребетні тварини представлені рибами та круглоротими, амфібіями – 9 видів, рептиліями – 2 видів. На території області постійно перебуває та відмічається на прольотах, зальотах, зимівлі та міграціях понад 300 видів птахів, майже 50 видів ссавців. Згідно з даними науковців 185 видів тварин, які перебувають на території області занесені до Червоної книги України.

Природно - заповідний фонд

Біосферні резервати та об'єкти, віднесені до Всесвітньої природної спадщини, на території Покровської МТГ відсутні.

Через територію громади не проходять території Смарагдової мережі, локальна схема екомережі не розроблена.

На сьогоднішній день на території Покровської МТГ відсутні території, віднесені до природно-заповідного фонду. Але Покровською міською військовою адміністрацією надана згода на створення об'єкту природно-заповідного фонду – ландшафтного заказника місцевого значення «Шевченківський степ» загальною площею 58,7275 га земель комунальної власності на території Покровської міської територіальної громади Покровського району Донецької області.

Ймовірний стан рослинного та тваринного світу, якщо проєкт ДДП не буде затверджено.

Виконання заходів Програми не спричинятиме додаткове техногенне навантаження на об'єкти тваринного та рослинного світу на території громади. Можна зробити висновок, що у разі не затвердження Програми стан рослинного, тваринного світу, території з природоохоронним статусом залишиться незмінним або зазнає змін у бік погіршення внаслідок впливу тривалих активних бойових дій та, як наслідок, знищення лісових ресурсів, флори та фауни, їх втрата внаслідок вирубування, вигорання, переміщення військової техніки, тощо.

Населення

Чисельність постійного населення в Покровській МТГ станом на 01 січня 2022р. становила 81029 особи.

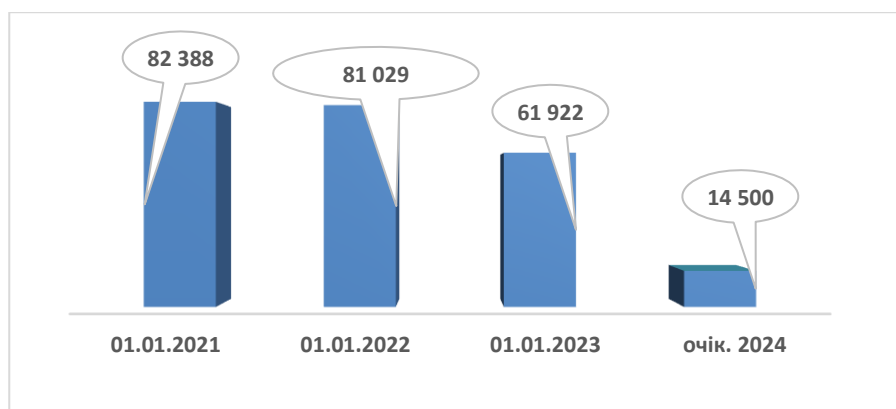
З початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України, фактична чисельність населення громади суттєво зменшилася за рахунок проведення евакуаційних заходів до інших безпечних регіонів України та інших країн.

З початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України, фактична чисельність населення громади скоротилася більш ніж на 70 відсотків за рахунок проведення евакуаційних заходів до більш безпечних регіонів України та інших країн та має тенденцію до ще більшого скорочення.

На сьогоднішній час, у зв'язку з тим, що державна статистична інформація щодо чисельності наявного населення обліковується станом на 01.01.2022 та може бути оновлена і оприлюднена лише після припинення дії воєнного стану, оперативні дані щодо наявного населення громади надаються Управлінням по роботі з територіями Покровської міської військової адміністрації та КУ "Покровський координаційний комітет самоорганізації населення".

Станом на 01.11.2024 чисельність наявного населення Покровської МТГ складала 18 193 особи, в т.ч. м. Покровськ, м. Родинське та смт. Шевченко – 14 715 осіб, сільські населені пункти – 3 478 осіб. (таблиця 7)

Таблиця 7

Оперативні дані щодо наявного населення громади обліковуються Управлінням по роботі з територіями Покровської міської військової адміністрації та наведена у таблиці 8.

Таблиця 8 - Чисельність населення Покровської МТГ

№	Назва населеного пункту	кіль-ть населення на 01.11.2024
1	м. Покровськ	11564
2	м. Родинське	2790
3	сщ. Шевченко	361
4	с. Богданівка	3
5	с. Вовкове	6
6	с. Гнатівка	31
7	с. Горіхове	125
8	с. Гришине	967
9	с. Даченське	12
10	с. Жовте	17
11	с. Запоріжжя	62
12	с. Зелене	17
13	с. Звірове	333
14	с. Лисівка	20
15	с. Новий Труд	3
16	с. Новоандріївка	13
17	с. Нововасилівка	115
18	с. Новослизахетівка	189
19	с. Новоолександрівка	53
20	с. Новооленівка	18
21	с. Новопавлівка	43
22	с. Новотроїцьке	150
23	с. Новоукраїнка	4
24	с. Піщане	117
25	с. Преображенка	2
26	с. Ріг	72
27	с. Солоне	19
28	с. Срібне	145
29	с. Сухий Яр	5
30	с. Троїцьке	82
31	с. Троянда	18
32	с. Українка	8
33	с. Успенівка	161
34	с. Ясенове	145
35	с-ще Котлине	207
36	с-ще Котлярівка	8
37	с-ще Надеждинка	78
38	с-ще Новопустинка	15
39	с-ще Перше Травня	180
40	с-ще Пушкіне	19
41	с-ще Чунишене	16

Внаслідок військової агресії Росії проти України, починаючи з 2014 року, місто Покровськ та інші населенні пункти Покровського району прийняли до себе значну кількість внутрішньо перемішених осіб з тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей. Після введення в Україні воєнного стану та початку бойових дій, динаміка внутрішнього переміщення продовжувала зростати. Але з серпня 2024 року, внаслідок наближення бойових дій до Покровської громади, кількість внутрішньо перемішених осіб зменшується у зв'язку з переселенням до більш безпечних регіонів.

Станом на 01.10.2024 року кількість зареєстрованих внутрішньо перемішених осіб

складала 19 735 осіб, з них:
 -працевдатних осіб – 4623;
 -дітей до 18 років – 1935;
 -осіб з інвалідністю - 521;
 -осіб пенсійного віку – 10261.

Очікувана кількість зареєстрованих ВПО на кінець 2024 року прогнозовано складе 16500 осіб, що на 5457 осіб менше, ніж на початок 2024 року.

Природний рух населення по м.Покровськ за 2015-2022 рік наведено у таблиці 9.

Таблиця 9 -Природний рух населення м. Покровська Донецької області за період 2015-2022р.р.

Роки	Кількість живонароджених, осіб	Кількість померлих, осіб	Природний рух, скорочення (-), осіб
2015	623	1193	-570
2016	584	1152	-568
2017	556	1101	-545
2018	501	1184	-683
2019	427	1085	-658
2020	551	1374	-823
2021	571	2310	-1739
2022	437	2574	-2137

Медична допомога населенню Покровської міської ОТГ надається в 5 закладах охорони здоров'я:

I рівня - заклади первинної медичної допомоги:

✓ КП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Покровської міської ради Донецької області до складу якого входять 10 амбулаторій та 11 медичних пунктів тимчасового базування;

II рівня - заклади вторинної медичної допомоги:

✓ КНП «Покровська клінічна лікарня інтенсивного лікування» Покровської міської ради Донецької області;

✓ КНП «Родинська міська лікарня»;

✓ КНП «Покровська міська лікарня» Покровської міської ради Донецької області;

✓ КП «Покровська міська стоматологічна поліклініка» Покровської міської ради Донецької області.

Штатна чисельність медичних працівників: 763 особи, з них лікарі – 136 осіб та медичні сестри - 293 особи.

Загальна кількість задекларованого населення на 01.10.2023 – 48 227 осіб.

Ліжковий фонд медичних закладів громади складає – 336 ліжко-місць.

В умовах загострення бойових дій на території Покровської міської територіальної громади Донецької області для збереження ресурсів, матеріальних цінностей, медичного персоналу та пацієнтів медичні заклади було релоковано до більш безпечних регіонів України. Це призвело до значного зменшення штатної чисельності медичних працівників та ліжкового фонду.

Демографічна ситуація в громаді характеризується негативним природним приростом: збільшення смертності на фоні зниження народжуваності (таблиця 10).

Таблиця 10 -Демографічна характеристика Покровської міської територіальної громади.

Рік	Населення усього	Народилось		Померло		Природний приріст населення	
		абсолютно	на 1000 осіб	абсолютно	на 1000 осіб	абсолютно	на 1000 осіб
9 місяців 2023	82388	260	3,2	1325	16,1	-1065	-12,9
9 місяців 2024 (дані за)	82388	193	2,34	1070	12,98	-877	-10,64

8 міс 2024 р. з кінця серпня в РАЦі припинена реєстрація смертей та народжень)							

Таблиця 11 – Захворюваність дорослого населення громади за 9 місяців 2024 р.

Найменування класів і окремих хвороб	Звітний рік	
	2024	Показник, ‰
	2024	2024
Усі хвороби	1797	19.6
Деякі інфекційні та паразитарні хвороби	36	4.8
Новоутворення	51	6.9
Хвороби нервової системи	67	9.0
Хвороби ока та придаткового апарату	-	-
Хвороби вуха та соскоподібного відростка	173	23.4
Хвороби системи кровообігу	89	12.0
Хвороби органів дихання	585	79.2
Хвороби органів травлення	167	22.6
Хвороби шкіри та підшкірної клітковини	101	13.6
Хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини	218	29.5
Хвороби сечостатевої системи	148	20.0
Травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин	162	21.9

Згідно з інформацією, наданою відділом охорони здоров'я Покровської міської ради, щодо чисельності пролікованих хворих у стаціонарних відділеннях міста Покровська, можна говорити про найбільші показники захворюваності серед населення з захворювань системи кровообігу, органів дихання та органів травлення (таблиця 12).

Таблиця 12

	9 міс.2022		9 міс.2023		9 міс.2024	
	Абс	Показник на 100тис.населення	Абс	Показник на 100тис.населення	Абс	Показник на 100тис.населення
Усі захв-ня	1048	1272,0	708	859,3	661	802,3
1 місце	Захв-ня с-ми кровообігу		Захв-ня с-ми кровообігу		Захв-ня с-ми кровообігу	
	692	839,9	461	559,5	413	501,3
2 місце	Новоутворення		Новоутворення		Новоутворення	
	133	161,4	115	139,6	104	126,2
3 місце	Захв-ня с-ми дихання		Травми.		Захв-ня с-м травлення	
	107	41,3	53	64,3	50	60,7

До факторів антропогенного середовища, які впливають на захворюваність та здоров'я населення, відносяться забруднення атмосферного повітря стаціонарними та пересувними джерелами, забруднення ґрунтів, поверхневих та підземних вод, радіаційне забруднення, неефективне поводження з відходами, автотранспорт тощо.

Серед хвороби, які можуть мати відношення до забруднення довкілля, слід виділити хвороби органів дихання, захворювання на хронічний бронхіт та астму, а також інфекційні захворювання та новоутворення.

Кількість хворих на туберкульоз вперше у житті встановленим діагнозом у 2021 році склав - 40 осіб (за 2020 рік - 32 особи). В 2022 році кількість таких хворих склала 27 осіб, що на 13 осіб менше, в порівнянні з минулим періодом.

Динаміка захворюваності населення громада наведена у таблиці 11.

Таблиця 11 – Динаміка захворюваності населення Покровської міської територіальної громади.

Категорії	9 міс. 2022		9 міс. 2023	
	Абс.	Показник на 10 тис. населення	Абс.	Показник на 10 тис. населення
Дорослі	8569	1716,9	6976	1540,6
Підлітки	677	3172,4	376	1824,4
Діти	4505	4036,4	3614	3852,5

Захворюваність населення Покровської міської територіальної громади у 2023 році значно знизилась в порівнянні з 2022 роком:

- захворюваність дорослого населення знизилась на 18,6 %, у 2022 році складала – 8569 осіб, а в 2023 – 6976 осіб (таблиця 14).
- захворюваність підлітків знизилась майже в 2 рази, у 2022 році – 677 осіб, а в 2023 році – 376 осіб.
- захворюваність дітей, віком 0-17 років, знизилась на 20 %, у 2022 році – 4505 осіб, а в 2023 році – 3614 осіб (таблиці 12,13).

На підставі наведених даних можна зробити висновок, що рівень захворюваності населення громади хворобами, які можуть мати відношення до забруднення навколишнього середовища, є достатньо високим. Крім того, однією з найбільш актуальних і невирішених проблем сьогодення є оцінка забруднення повітря твердими частками пилу (PM10 та PM2.5), які можуть знаходитися в атмосферному повітрі протягом багатьох днів, тижнів та переноситися на великі відстані, перетинаючи кордони держав.

Епідеміологічні дослідження, проведені в багатьох країнах світу доводять, що при збільшенні концентрації PM10 в атмосферному повітрі на 10 мкг/м³ смертність від серцево-судинних захворювань зростає від 0,6 до 0,76 % в порівнянні зі смертністю від усіх захворювань та на 0,58 % від респіраторних захворювань. Відзначається й збільшення на 1,28% кількості госпіталізованих з серцево-судинними захворюваннями при підвищенні концентрації PM2.5 на 10 мкг/м³. При цьому у деяких дослідженнях показано вплив забруднення повітря на збільшення ризику смертності від цукрового діабету, визначено, що при збільшенні PM2.5 на 10 мкг/м³ ризик виникнення діабету 2 типу збільшувався на 8-10 %. При хронічному впливі PM10 та PM2.5 збільшується й кількість хворих на бронхіт дітей та осіб до 25 років.

Крім того, найнебезпечнішими для здоров'я людини на сьогоднішній день, є вибухи від боєприпасів. Під час та після вибуху відбуваються хімічні реакції та наднормативні викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, а те, що не встигає розірватися, залишається у вирвах сіркою чи радіоактивними елементами

Військові дії становлять загрозу для здоров'я населення ще й у довготривалій перспективі — через забруднення довкілля, тому що відбуваються в одному з найбільш індустріалізованих та урбанізованих регіонів, що призводить до значного посилення взаємопов'язаних техногенних та екологічних загроз населенню, зокрема через порушення технологічного режиму численних небезпечних об'єктів. Від стану атмосферного повітря, води, ґрунтів тощо залежить здоров'я людини, якість, а подекуди і тривалість її життя.

У разі, якщо проєкт **Програми не буде затверджено**, всі передбачені заходи не будуть комплексними, інтегрованими та ефективними, адже інерційний характер розвитку ситуації в економіці та соціальному житті громади сприятиме накопиченню екологічних проблем, серед

яких значна амортизація комунального обладнання та незадовільний стан інфраструктури, що можуть нести загрози техногенного характеру. Більш того, може виникнути кумулятивний ефект з проблем внаслідок тривалих активних військових дій на території громади, що ускладнить існуючу екологічну ситуацію. Особливу загрозу становитиме проблема накопичення та утилізації твердих побутових та промислових відходів, викиди від яких можуть погіршити якість атмосферного повітря, поверхневих та підземних вод, ґрунтів, а це, в свою чергу, може підвищити ризик виникнення новоутворень і хвороб органів дихання в населення, призвести до зниження біорізноманіття тощо.

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Програма економічного і соціального розвитку Покровської міської територіальної громади Донецької області на 2025 рік визначає пріоритетні напрями економічного і соціального розвитку, враховує екологічні завдання місцевого рівня в інтересах ефективного, стабільного соціально-економічного розвитку та підвищення якості життя населення, наскільки це є можливим в умовах ведення активних бойових дій на території громади.

Вплив на навколишнє природне середовище, у тому числі на здоров'я населення, при впровадженні заходів може мати тільки позитивні наслідки, без врахування негативного впливу бойових дій.

Ймовірні наслідки для довкілля від реалізації Програми зведені в таблиці 12.

Таблиця 12 - Ймовірні наслідки для довкілля від реалізації Програми

Ймовірні наслідки	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	так	ймовірно	ні	
Повітря				
1. Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел			•	+
2. Збільшення викидів забруднюючих від пересувних джерел			•	
3. Погіршення якості атмосферного повітря			•	
Водні ресурси				
4. Збільшення обсягів скидів у поверхневі води			•	+
5. Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод			•	+
6. Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму озер та річок міста			•	
7. Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)			•	
8. Забруднення підземних водоносних горизонтів			•	
Відходи				
9. Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів			•	
10. Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки			•	
11. Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки			•	
12. Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами			•	

Земельні ресурси				
13. Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару			•	
14. Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів			•	
15. Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель			•	
16. Виникнення конфліктів між ухваленими цілями стратегії та цілями місцевих громад			•	
Біорізноманіття та рекреаційні зони				
17. Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, небезпечна діяльність на їх території тощо)			•	
18. Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві			•	
19. Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин			•	
Рекреаційні зони та культурна спадщина				
20. Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей			•	
21. Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини			•	
22. Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля			•	
Населення та інфраструктура				
23. Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей			•	
Екологічне управління та моніторинг				
24. Погіршення екологічного моніторингу			•	
Інше				
25. Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів			•	
26. Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу			•	

На основі оцінок, представлених в таблиці 18, можна зробити наступні висновки, щодо ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Програми:

атмосферне повітря – Програма не передбачає створення нових підприємств із значними обсягами викидів у атмосферне повітря;

водні ресурси – негативні наслідки відсутні;

відходи – програма передбачає виконання заходів, реалізація яких призведе до більш раціонального поводження з відходами;

земельні ресурси – негативні наслідки відсутні, внаслідок реалізації Програми не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, провали землі та інші подібні загрози;

біорізноманіття – негативні наслідки відсутні;

об'єкти природно-заповідного фонду - наслідки відсутні;

клімат - негативні наслідки відсутні;

населення та інфраструктура – наслідки позитивні: аварійно-відновлювальні роботи з ліквідації наслідків бойових дій; підтримка функціонування медичних закладів громади, які релоковано до більш безпечних регіонів України, в тому числі закупівля медичних препаратів для забезпечення пільгової категорії населення; забезпечення санаторно-курортного оздоровлення осіб з інвалідністю внаслідок війни та членів їх сімей за рахунок коштів

місцевого бюджету; часткове відшкодування витрат для організації оздоровлення дітей у дитячому закладі оздоровлення та відпочинку для дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки; працевлаштування осіб, що перебували на обліку, у т.ч. безробітних; забезпечення тимчасової зайнятості безробітних громадян шляхом організації суспільно корисних робіт; сприяння та проведення евакуації багатодітних родин, самотніх осіб похилого віку, осіб з обмеженими можливостями тощо.

Зважаючи на характер запропонованих заходів розділу 2.7 «Ринок праці. Зайнятість населення», розділу 2.10 «Підтримка сімей, дітей та молоді», розділу 2.11 «Охорона здоров'я», розділу 2.12 «Фізичне виховання і спорт», Розділу 2.15 «Соціальний захист населення», негативний вплив на стан здоров'я чи захворюваність населення громади як на території громади, так і за її межами не очікується.

Оскільки в Програмі передбачені заходи, спрямовані на ефективне та раціональне використання природних ресурсів, мінімізацію негативного впливу на навколишнє середовище, розвиток людського потенціалу та забезпечення комфортних та безпечних умов для життя населення Покровської міської територіальної громади, то її реалізація має забезпечити позитивний вплив на довкілля і здоров'я населення.

Виникнення нових екологічних проблем, в тому числі ризиків впливу на здоров'я населення, в разі реалізації Програми не передбачається.

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Основні екологічні проблеми Покровської міської територіальної громади наведені в таблиці 13.

Таблиця 13 - Основні екологічні проблеми Покровської міської територіальної громади.

№з/п	Екологічні проблеми
1	Екологічні наслідки діяльності промислових підприємств зокрема, забруднення атмосферного повітря викидами промислових підприємств та значне збільшення концентрації забруднюючих речовин в атмосферному повітрі громад в період ведення активних бойових дій.
2	Забруднення водних об'єктів скидами забруднюючих речовин із зворотними водами промислових і сільськогосподарських підприємств, підприємств житлово-комунального господарства, поверхневого стоку населених пунктів, дестабілізація роботи обслуговуючих організацій, що займаються водопостачанням та водовідведенням.
3	Застарілий стан основних фондів житлового господарства: теплових, водопровідно-каналізаційних, електричних мереж, ліфтового господарства. Втрати води та тепла в мережах. Збиткові котельні (застарілі котли). Недостатній тиск у водопровідних мережах. Низький рівень якості теплопостачання та водопостачання.
4	Істотне забруднення атмосферного повітря викидами автотранспорту
5	Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону Замулення та засмічення водних об'єктів
6	Надмірне використання природних ресурсів
7	Неефективне управління у сфері поводження з твердими побутовими відходами, зокрема: наявність стихійних сміттєзвалищ побутових відходів; недостатня кількість сучасної інфраструктури поводження з побутовими та промисловими відходами; відсутність системи роздільного збору сміття, утворення відходів руйнування
8	Забруднення земельних ресурсів важкими металами та знищення родючого шару ґрунту, внаслідок бойових дій
9	Низький рівень екологічної обізнаності, недостатня активність та самоорганізація

	суспільства з питань охорони довкілля
10	Недостатнє використання сучасних технологій для зменшення впливів на довкілля на промислових підприємствах
11	Висока концентрація екологічно небезпечних виробництв у структурі промисловості
12	Відсутність економічних механізмів стимулювання розвитку екологічно безпечних технологій та природоохоронних систем

Збройна агресія Російської Федерації проти України призвела до погіршення екологічної ситуації та загострення існуючих проблем.

Все це в свою чергу прямо чи опосередковано є чинниками негативного впливу на стан здоров'я населення громади. Заходи Програми спрямовані на покращення стану здоров'я та умов життя населення Покровської міської територіальної громади.

Масштаби екологічних проблем громади не дають змоги говорити про загрозу зміни клімату, але негативний вплив на стан атмосферного повітря здійснюється та посилюється через ведення активних бойових дій на території Донецької області.

В процесі реалізації Програми передбачено ряд заходів, спрямованих на зменшення прояву негативного впливу на навколишнє середовище і вирішення екологічних проблем локального характеру.

Негативний вплив на здоров'я населення від впровадження заходів документа державного планування не очікується.

У Програмі не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на об'єкти природно-заповідного фонду.

При гіпотетичному «нульовому» сценарії, якщо документ державного планування не буде затверджений, подальший стабільний розвиток території Покровської міської територіальної громади є проблематичним, особливо в умовах тривалих активних бойових дій. Це може призвести до погіршення екологічної ситуації та загострення проблем, виникнення яких обумовлено бойовими діями, і як наслідок, може відобразитися на умовах життя та здоров'ї населення області в бік погіршення.

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування

З метою охорони і оздоровлення навколишнього природного середовища та забезпечення збалансованого екологічного розвитку території Покровської міської територіальної громади у Програмі запропоновано ряд заходів, які повинні реалізовуватися відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Закону України «Про природно-заповідний фонд України», Закону України «Про тваринний світ», Закону України «Про рослинний світ», Закону України «Про охорону культурної спадщини», Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», Національного плану управління відходами до 2030 року, Паризької угоди, ратифікованої Законом України № 1469 від 14 липня 2016 року та Конвенції про охорону дикої флори і фауни і природних середовищ існування в Європі, Директиви 2009/147/ЄС про охорону диких птахів, Директиви 2008/50/ЄС про якість атмосферного повітря, Директиви 98/83/ЄС про якість води, призначеної для споживання людиною, зі змінами й доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) №1882/2003 і Регламентом (ЄС) №596/2009.

Відповідно до нормативно-правової бази України проєкт Програми відповідає ряду зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
- виконання заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони довкілля;
- проєктне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності і

цілісності природних об'єктів і комплексів;

- використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля;

- формування динамічного урівноваженого стану довкілля, що забезпечуватиме екологічне, санітарно-безпечне середовище для життєдіяльності населення.

Враховуючи результати аналізу можна зробити висновок, що проєкт Програми, відповідає цілям екологічної політики, встановленим на національному рівні, враховує їх та пропонує комплекс заходів, які спрямовані на їх виконання.

Стосовно дотримання міжнародних зобов'язань у інших напрямках співробітництва, наприклад, таких як зміна клімату, охорона озонового шару та ін., слід зазначити, що вони не мають прямого відношення до головних цілей та завдань проєкту документу державного планування, що є документом місцевого рівня.

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50- 100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки реалізації завдань Програми для: біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту (включаючи техногенного), природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодії цих факторів.

Під кумулятивним впливом розуміється сукупність впливів від реалізації планованої діяльності та інших, що існують або плануються в найближчому майбутньому видів антропогенної діяльності (прямий і опосередкований вплив людства на навколишнє середовище та його компоненти внаслідок господарської діяльності), які можуть призвести до значних негативних або позитивних впливів на навколишнє середовище або соціально-економічні умови.

В процесі стратегічної екологічної оцінки був здійснений аналіз впливу реалізації рішень проєкту Програми як на окремі компоненти навколишнього природного середовища, так і сукупний вплив на природні процеси та комплекси. Значного негативного впливу під час планованої діяльності на довкілля та здоров'я населення не передбачається.

Серед ключових наслідків реалізації документу державного планування, а також з огляду на короткий період реалізації проєкту ДДП (2025 рік), доцільно виділити:

Вплив на атмосферне повітря. В результаті реалізації Програми не передбачаються заходи, наслідки яких можуть призвести до збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та погіршення його стану.

Вплив на водні ресурси. Програма не передбачає заходів спрямованих на збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води, тому реалізація Програми не має призвести до погіршення стану водних ресурсів.

Відходи. Програма передбачає виконання заходів, реалізація яких призведе до більш раціонального поводження з відходами.

Вплив на земельні ресурси. Внаслідок реалізації Програми не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози.

Вплив на біорізноманіття. Негативні наслідки відсутні.

Вплив на об'єкти природно-заповідного фонду. Негативні наслідки відсутні.

Вплив на клімат. Негативні наслідки відсутні.

Вплив на населення та інфраструктуру. Програма не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення Покровської міської територіальної громади.

Вплив на культурну спадщину. Реалізація Програми не призведе до негативного впливу на наявні об'єкти історико-культурної спадщини.

Екологічне управління, моніторинг. Програма не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки.

Кумулятивний вплив. Ймовірність того, що реалізація Програми призведе до таких

можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, **відсутні**.

Синергічний вплив. Сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії 2-х або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту - **відсутні**.

Коротко-, середньо- та довгострокові (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років) наслідки – негативні наслідки коротко-, середньо- та довгострокові від реалізації Програми **відсутні**.

Постійні і тимчасові, позитивні і негативних наслідки – негативні наслідки постійного і тимчасового характеру від реалізації заходів Програми **відсутні**. Позитивні наслідки зазначені вище окремо для компонентів навколишнього, соціального та культурного середовища громади.

Транскордонний вплив під час реалізації заходів Програми **відсутній**.

Таким чином, реалізація Програми економічного і соціального розвитку Покровської міської територіальної громади Донецької області на 2025 рік не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація багатьох оперативних завдань Програми має призвести до покращення екологічної та соціальної ситуації в територіальній громаді.

Затвердження Програми, зважаючи на комплексність рішень, що обумовлюється необхідністю збалансованого розвитку екологічної складової, а також наукові дослідження у цій галузі у короткостроковий період (1-3 роки) буде мати незначний вплив на стан довкілля, який буде обумовлений впливом існуючих незмінних факторів.

Реалізація заходів та проєктів Програми буде мати позитивний вплив на рівень здоров'я населення, тобто сприятиме зниженню рівня захворюваності населення, що є важливим індикатором місцевого розвитку на середньостроковий та довгостроковий період. У разі продовження розпочатої роботи вплив не буде відрізнятися від короткострокового.

У порівнянні з нульовою альтернативою вплив на довкілля оцінюється як незначний, оскільки, як зазначалося вище, буде обумовлений впливом існуючих незмінних факторів.

Таким чином, реалізація Програми не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація багатьох оперативних завдань Програми має призвести до покращення екологічної ситуації в Покровській міській ТГ.

Військова агресія РФ проти України призвела до масштабних руйнувань житлової та критичної інфраструктури, значної кількості вимушених переселенців та змін у демографічній ситуації.

Враховуючи зазначене, після завершення бойових дій до заходів Програми, у разі необхідності, можуть бути внесені зміни, з урахуванням першочерговості заходів з відновлення громади.

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Реалізація проєкту Програми потребує виконання певної кількості заходів, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному відношенні життєвого середовища на території громади, з огляду на тривалість активних бойових дій.

Перелік проєктних рішень для запобігання, зменшення та пом'якшення негативного впливу наслідків від виконання детального плану, комплекс яких включає:

- контроль за точним дотриманням технології введення в експлуатацію об'єктів та виконання заходів;
- утримання зелених насаджень території та її озеленення;
- підтримання об'єктів в належному експлуатаційному стані.

Виконання заходів, передбачених Програмою, матиме позитивний вплив на всі складові довкілля, поліпшення загального екологічного та естетичного стану території Покровської міської територіальної громади, в умовах тривалих активних бойових дій на території області.

У разі виникнення будь-яких не передбачених негативних впливів, Замовник зобов'язується також виконати заходи, для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків, зумовлених реалізацією документа державного планування.

Крім того, як вже було зазначено вище, після завершення бойових дій до заходів Програми, у разі необхідності, можуть бути внесені зміни, з урахуванням першочерговості заходів з відновлення регіону.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)

Під час підготовки звіту про стратегічну екологічну оцінку визначено доцільність і прийнятність планованої діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки довкілля, а також оцінено вплив на навколишнє середовище, прогноз впливу на навколишнє середовище, виходячи із особливостей планованої діяльності з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов.

Під час здійснення стратегічної екологічної оцінки Програми були розглянуті два сценарії розвитку, а саме:

- **оптимістичний**, який демонструє позитивну динаміку, яка можлива за умови успішної реалізації Програми;

- **гіпотетичний «нульової»**, за яким не розробляється і не затверджується Програма, за яким більшість зовнішніх загроз і багато внутрішніх проблем з високою ймовірністю погіршать існуючу екологічну ситуацію.

Розгляд інших альтернативних варіантів не є можливим, так як Програма є обов'язковим програмним документом, який розробляється на коротко-, середньострокову перспективу та визначає сукупність взаємоузгоджених завдань і заходів, що будуть реалізуватися місцевими органами виконавчої влади, територіальними органами міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, щодо вирішення нагальних проблем та досягнення стратегічних цілей розвитку громади в 2025 році.

Програма базується на принципі сталого економічного та соціального розвитку, раціонального використання ресурсного потенціалу та екологічної безпеки громади.

Напрями розвитку включають природоохоронну складову й спрямовані на забезпечення цілей забезпечення високого рівня охорони і зменшення впливів на довкілля.

За результатами аналізу визначено, що в рамках гіпотетичного сценарію подальший сталий розвиток громади є дещо ускладненим, і цей сценарій призводить до погіршення екологічної ситуації в межах громади, продовження подальшого неефективного використання екологічних ресурсів.

Результати проведення цільового аналізу планованих завдань щодо їх відповідності цілям охорони довкілля, визначених на місцевому, регіональному та національному рівнях, виявили необхідність прийняття Програми.

В інтересах ефективного та сталого розвитку територіальної громади та підвищення якості життя населення найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованої Програми. Крім того, після завершення бойових дій до заходів Програми, у разі необхідності, можуть бути внесені зміни, з урахуванням першочерговості заходів з відновлення регіону.

При підготовці звіту про стратегічну екологічну оцінку труднощі не були виявлені.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

На підставі проведеного аналізу зроблено висновок, що Програма відповідає цілям державних та регіональних стратегічних документів. Від реалізації заходів Програми не очікується негативний вплив на стан довкілля та здоров'я населення Покровської міської територіальної громади.

Моніторинг здійснюється з метою виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, забезпечення здійснення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування, а також у разі виявлення негативних наслідків, не

передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку, вжиття заходів для їх усунення. Для організації моніторингу можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи або вони мають бути спеціально підібрані для цілей СЕО.

Для оцінки повноти та якості реалізації програмних заходів здійснюватиметься моніторинг виконання Програми, що дасть змогу оперативно приймати необхідні управлінські рішення. Моніторинг проводитиметься відповідно до Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому й для здоров'я населення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 р. № 1272.

Моніторинг базується на розгляді обмеженої кількості відібраних показників (індикаторів) за кожним зі стратегічних напрямів і аналізі досягнення запланованих результатів. Для моніторингу наслідків реалізації Програми для довкілля застосовуються екологічні індикатори, особливо ті, для яких є моніторингові дані.

Але, відповідно до положень Закону України від 03 березня 2022 року № 2115-ХІ «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» у період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення, органи державної статистики призупиняють оприлюднення статистичної інформації, за деяким винятком.

Крім того, аналіз ситуації в зоні конфлікту на території області ускладнено через обмежений набір джерел інформації. Сьогодні на частині територій області не проводиться екологічний моніторинг, відсутня достовірна інформація про характер пошкоджень підприємств, ускладнена робота Державної екологічної інспекції в Донецькій області через відсутність доступу до частини території для проведення повноцінного обстеження.

Враховуючи зазначене, пропонується здійснення моніторингу виконання Програми за даними щодо:

1) Середньорічних концентрацій забруднюючих речовин по містах області, де Донецьким регіональним центром з гідрометеорології здійснюється дослідження стану атмосферного повітря для основних забруднювачів у порівнянні до затверджених рівнів ГДК у атмосферному повітрі населених місць.

2) Державного моніторингу поверхневих вод в Донецькій області на відповідність затвердженим ГДК в поверхневих водах на території громади, що здійснюється Сіверсько-Донецьким басейновим управлінням водних ресурсів (Статистична звітність суб'єктів господарювання (форма 1-ТПВ).

3) Статистичних даних показників стану здоров'я (статистична звітність по області, або статистична звітність що відділом охорони здоров'я Покровської міської ради).

У процесі проведення моніторингу рекомендується особливу увагу приділити:

порівнянню фактичного стану компонентів довкілля з минулорічними показниками на території громади, в яких реалізуються заходи Програми, 1 раз на рік на підставі досліджень та спостережень, які здійснюються Покровською районною філією ДУ «Донецький обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України». У разі виявлення перевищень минулорічних показників провести аналіз на предмет зв'язку з реалізацією заходів Програми;

порівнянню захворюваності населення з минулорічними показниками, 1 раз на рік на підставі статистичних даних показників стану здоров'я, що ведуться відділом охорони здоров'я Покровської міської ради. У разі виявлення перевищень минулорічних показників провести аналіз на предмет зв'язку з реалізацією заходів Програми.

Або, у разі відсутності даних щодо зазначених показників, внаслідок ведення тривалих бойових дій на території області, пропонується, як альтернативний варіант, використати статистичні дані щодо стану атмосферного повітря та водних ресурсів на території області.

Моніторинг даних впливів можливо здійснювати за показниками, які вказані в таблиці.

Таблиця 14 - Екологічні індикатори для моніторингу виконання Програми

№	Індикатор	Періодичність
1.	Атмосферне повітря. Базовий показник – рівні ГДК, затверджені відповідно чинного	Один раз на рік

	законодавства.	
2.	Поверхневі води. Базовий показник – рівні ГДК, затверджені відповідно чинного законодавства.	Один раз на рік
3.	Стан здоров'я. Зміна показників стану здоров'я	Один раз на рік

Відповідно до статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» замовник у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа (Програми) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет, вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки та у разі виявлення непередбачених звітом про СЕО негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів щодо їх усунення.

Здійснення моніторингу покладається на виконавчий комітет Покровської міської ради.

Заходи передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення будуть виконуватись в міру можливостей громади, територія якої знаходиться у безпосередній близькості до зони бойових дій.

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)

Враховуючи географічне місце розташування Покровської міської територіальної громади, на значній відстані від меж сусідніх держав, ймовірні транскордонні наслідки на довкілля, у тому числі для здоров'я населення відсутні.

11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію

Програма економічного і соціального розвитку Покровської міської територіальної громади на 2025 рік є документом державного планування місцевого рівня, який підлягає процедурі визначення стратегічної екологічної оцінки відповідно до п.1. ст.2 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Мета Програми – реалізація заходів, спрямованих на забезпечення відбудови та розвитку економіки громади, сталого функціонування всіх галузей та сфер життєдіяльності громади в умовах воєнного стану, сприяння забезпеченню оборони та безпеки, стабілізації економічної ситуації, відновлення об'єктів критичної та соціальної інфраструктури, підтримка ветеранів війни, сімей загиблих Захисників (Захисниць), внутрішньо переміщених осіб.

Програма визначає сукупність взаємоузгоджених завдань і заходів, що будуть реалізуватися місцевими органами виконавчої влади, територіальними органами міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями щодо вирішення нагальних проблем та досягнення стратегічних цілей розвитку громади у 2025 році.

Програма зберігає послідовний довгостроковий підхід до розвитку громади з урахуванням пріоритетів Стратегії розвитку Донецької області на період до 2027 року, затвердженої розпорядженням голови облдержадміністрації, керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 17 лютого 2020 року № 147/5-20.

Заходи Програми у 2025 році відповідають стратегічним цілям Стратегії розвитку Донецької області на період до 2027 року, а саме:

1. Оновлена, конкурентоспроможна економіка.
2. Якість життя та людський розвиток.
3. Ефективне управління та безпека в умовах зовнішніх і внутрішніх викликів.

Одночасно з цим, заходи Програми враховують потреби, пов'язані з усуненням наслідків повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України.

Заходи Програми відповідають цілям документів державного планування регіонального та місцевого рівня, зокрема у сфері збалансованого природокористування,

управління відходами, санітарного очищення, утримання та покращення фітосанітарного стану, збереження довкілля.

В процесі аналізу поточного стану навколишнього середовища були використані статистичні та офіційні дані органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та реалізують державну політику у сфері охорони здоров'я.

Впровадження заходів Програми, спрямованих на економне використання енергоресурсів, мінімізацію впливу на складові довкілля, створить умови для покращення життєдіяльності населення та стану його здоров'я на території громади. Реалізація Програми не має супроводжуватися появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація багатьох заходів Програми може призвести до покращення екологічної ситуації.

Ймовірність того, що реалізація Програми призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, відсутня.

Результати проведення цільового аналізу планованих завдань щодо їх відповідності цілям охорони довкілля, визначених на місцевому рівні, виявили необхідність прийняття Програми. В інтересах ефективного та сталого розвитку Покровської міської територіальної громади, підвищення якості та безпеки життя населення найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованої Програми.

Відповідно до статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» замовник у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа (Програми) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет, вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки та у разі виявлення непередбачених звітом про СЕО негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів щодо їх усунення.

Транскордонний вплив від планованої діяльності на довкілля, у тому числі для здоров'я населення не очікується.

Реалізація Програми, за умов дотримання екологічних вимог, має сприяти збереженню довкілля. Впровадження заходів Програми буде сприяти покращенню стану навколишнього середовища, умов життя та стану здоров'я населення Покровської міської територіальної громади.

У порівнянні з нульовою альтернативою вплив на довкілля оцінюється як незначний, оскільки як зазначалося вище буде обумовлений впливом існуючих незмінних факторів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20 березня 2018 року № 2354-VIII – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19>.
2. Закон України «Про охорону атмосферного повітря» 16 жовтня 1992 року № 2707-XII – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2707-12>.
3. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23 травня 2017 року № 2059-VIII – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19>.
4. Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року». – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.
5. Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296 (із змінами). – Режим доступу: https://menr.gov.ua/files/docs/nakazy/2018/nakaz_296.pdf, http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/04/MR-provedennya-SEO_iz-zminami.pdf.
6. Практичний посібник для посадових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування «Методичні рекомендації для проведення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування». – Асоціація міст України (АМУ), проект міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст» (проект ПРОМІС). – Київ, 2019.
7. Національна Стратегія управління відходами в Україні до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 820-р.
8. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Донецькій області у 2023 році. Режим доступу: <https://mepr.gov.ua/files/docs/EkoMonitoring/2022/regional/Регіональна%20доповідь%20Донецька%20ОДА%202021.pdf>
9. Екологічний паспорт Донецької області за 2023 рік. Режим доступу – <https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoring/ekologichnipasporty/>.
10. Статистична інформація. Навколишнє середовище. – Режим доступу: <http://donetskstat.gov.ua/statinform1/environment.php>

ВИКОНАВЦІ ЗВІТУ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

Завідувач сектору екології, клімату та енергозбереження Покровської міської військової адміністрації Покровського району Донецької області

Софія АФАНАСЬЄВА

Головний спеціаліст відділу соціально-економічного розвитку управління Департаменту фінансово-економічної політики та управління активами Покровської міської ради Донецької області

Аліна БІЛОУС

Начальник управління економіки Департаменту фінансово-економічної політики та управління активами Покровської міської ради Донецької області

Марія КАІУН